

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum I. De quidditate, & natura privilegii, à quo, & quibus concedi potest?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

CAPVT I.

De Privilegiis in communi, eorum natura, conditionibus, & proprietatibus.

Caput hoc novem continet Puncta.

PUNCT. I. De quidditate, & natura privilegii, à quo & quibus concedi potest. n. 1.

PUNCT. II. An privilegiatus teneatur uti privilegio sibi à jure, vel principe concesso, n. 11

PUNCT. III. De multiplicitate privilegiorum in communi, n. 16

PUNCT. IV. Diversa Clausula explanantur, qua solent in privilegii Pontificum reperiri, vel in eorum confirmationibus & revocationibus, n. 38

PUNCT. V. De conditionibus requisitis, ut privilegium sit validum, & licitum, n. 57.

PUNCT. VI. De interpretatione privilegiorum, à quibus fieri possit, & quomodo debeat adhiberi, n. 70

PUNCT. VII. De communicatione generali privilegiorum, qua in omnibus fere Ordinibus reperitur, n. 87

§. I. Qualiter omnes Religiones Mendicantes, & non mendicantes sibi metipsis in privilegio communicent? n. 88

§. II. Aliqua difficultates circa istam generalem communicationem deciduntur, n. 100.

§. III. An privilegia concessa uni

Provincia, uni Conventui, vel Ecclesie particulari, vel etiam singularibus personis, censeantur concessa ceteris Provinciis, Conventibus, Ecclesiis, necnon singularibus Personis, ex vi generalis communicationis, n. 108

PUNCT. VIII. De usu privilegiorum tam pro foro conscientie, quam pro foro externo, n. 119

§. I. Quando, quo loco, & quomodo possunt uti Regulares privilegii ipsis concessis, n. 120

§. II. An Regulares, uti possint privilegii per Tridentinum revocata? n. 130

PUNCT. IX. An duret privilegium post mortem concedentis, vel privilegiati? n. 139

PUNCTUM I.

De quidditate, & natura privilegii, à quo, & quibus concedi potest?

1. MISSIS variis definitionibus, quæ solent hic adhiberi, brevior & communior illa est, qua privilegium definitur, quod est: Lex privata aliquod speciale beneficium concedens.

Definitio privilegii ponitur, & declaratur.

deni. Dicitur Lex lato modo, & secundum quid; neque enim privilegium est proprie lex, quæ ex natura sua debet ad bonum commune ordinari, ut diximus tract. 11. de legib. cap. 1. n. 10. quæque ex se obligationem inducere valet in eis pro quibus imponitur, ut ibidem num. 51. declaravimus. Privilegium autem neutrum ex natura sua petit: nam licet aliquando in bonum commune ordinetur, multoties etiam conceditur ob bonum, & commodum alicujus particularis, nec etiam ex se habet obligare privilegiatum, ut eo utatur, ut dicemus puncto sequenti; sed suo modo est lex respectu aliorum, quibus necessitatem imponit, ne impediatur privilegium ab usu privilegii, vel illum in tali usu perturbent, quod etiam ex jure naturali habetur, dictante privilegiatum non esse privandum jure, & facultate sibi à Superiore concessa. Dicitur *privata*, non quia plures non respiciat; multoties enim ad plures Congregationes extenditur, ut privilegia Religionum, Ecclesiasticorum, minorum, pupillorum, &c. sed quia non ad omnes extenditur, sicut lex, quæ ex natura sua omnes tangit. Dicitur *aliquod beneficium speciale continere*, id est, favorem, indulgentiam, vel aliud quiddam, aliàs ex jure non concessum; & sic præter jus semper debet aliquid operari privilegium, quamvis necessarium non sit, ut semper contra jus operetur aliquid, ut cernitur in indulgentiis, quæ per modum privilegii conceduntur, & tamen contra jus nihil operantur, sed solum præter jus aliquid concedunt.

2. Ex quo patet discrimen inter privilegium, & dispensationem. Tunc differat quia privilegium latius patet, quam dispensatio; potest enim privilegium & esse contra jus, ut privilegium Bullæ Cruciatæ edendi lacticia in Quadragesima; & præter jus, ut dicebamus de indulgentiis, & in privilegiis decimas, aliave subsidia accipiendi facultatem concedentibus: at dispensatio semper est contra jus; ob idque vulnus legis dicitur, & est semper odiosa, strictèque interpretanda. Et hinc oritur, ad dispensationem semper causam requiri, ut licitè tantum impertiatur; ut quando à Legislatore ipso, vel ejus Successore, aut Superiori impenditur, vel ut licitè & validè possit concedi, ut cum ab inferiore in lege Superioris conceditur, ut diximus tract. 11. de legib. cap. 5. num. 70. Sed ad concedendum privilegium validè causa non requiritur, ut infra num. 6. dicemus. Insuper differunt, quia privilegium datur per modum legis, & sic ex natura sua per multum tempus, & ad plures actus extenditur: at dispensatio, potius datur per modum præcepti, & ad breve tempus, vel ad unum, vel ad paucos actus, ut dispensatio in impedimentis matrimonii, in irregularitatibus, &c.

3. Sed rogabis primo, quæ sit materia, & forma privilegii? Respondeatur materiam privilegii debere esse honestam, & rationabilem, & sic nullo modo juri Naturali, aut Divino adversam; est enim lex quædam privata privilegium, & de ratione legis est, ut sit de materia honesta, & rationabili, ut diximus in hoc tracta-

Materia
& forma
privilegii
de-
claratur.

Defini-
tio privi-
legii po-
nitur, &
declara-
tur.

tu cap. 1. num. 17. Debet insuper esse favorabilis; quia hoc est de ratione propria privilegii, ut in ejus definitione dicebamus, & consistens in aliqua facultate, ad aliquid agendum, vel non agendum, recipiendum, vel non recipiendum, quod non habebatur ex jure communi; cum sit lex aliquid speciale concedens. §. Forma illius, alia est intrinseca; nimirum voluntas concedentis, ex qua tota vis, & vita privilegii dependet. Alia est extrinseca, seu externa; nimirum, id per quod talis voluntas principis explicatur, sive sit scriptura, verba, seu signa, quæ sint sufficienter declarativa voluntatis concedentis. Unde in privilegiis maximè attendendum est ad verborum significationem, tam communem, quàm juridicam, ut dicemus hoc capite punct. 6. cum forma externa privilegii præcipuè consistat in verbis externis significandibus concessionem alicujus gratiæ.

A quo,
& quibus
privilegium
concedi
valet.

4. Rogabis secundò, quæ sit causa sufficiens, & materialis privilegii, seu à quo, & quibus concedi possit? §. Responderetur, quòd nullus præter Legislatorem, potest privilegia concedere, & hoc circa materiam sibi subjectam, & circa quam subditos cogere potest. Et ratio est: Nam vel privilegium concessum est contra jus, vel præter jus: si primum: ergò solum potest concedi ab eo, qui jus condere potest: nam privilegium contra jus dispensationem permanentem includit, quam nemo præter Legislatorem, aut Successorem in Sede, vel Superiorem concedere valet. Si sit præter jus, concedens illud

cogit vel cogere potest per modum legis alios ne usum impediunt privilegii: ergò à solo potente condere legem, potest privilegium expediri: ergò omnes illi, & soli qui potestatem habent legislativam possunt privilegia concedere, & hoc circa materiam sibi subjectam; aliàs non posset alios modo dicto cogere, ne privilegium in usu privilegii impediatur. Tambur. de jure Abbat. tomo primo, disputatione 16. questione 1. numero secundo, Layman. libro primo, tractatu 4. cap. 23. num. 14. Pellizzar. tomo secundo, tractatu 8. capite primo, numer. 14. Bonacin. de privileg. disputatione 1. questione 5. punct. 2. numero 1. Suarez de legib. lib. 8. cap. 8. numer. 2. Salas de legib. disputat. 17. sect. 3. à numer. 17. Ballæus in florib. Theologia, verbo privilegium, capite primo, num. 6. & 7. Castro Palao tomo primo, tractatu 3. de legibus, disputatione 4. punct. 4. num. 1. Ex quo patet Summum Pontificem, Regem, posse privilegia concedere, circa materiam latissimam, & juri communi contrariam. Pontifex in spiritualibus ubique terrarum, & circa materiam, cuicumque juri Ecclesiastico subjectam: in temporalibus autem, solum quoad terras dominio temporali Ecclesiæ subjectas: & similiter Rex in temporalibus, quoad provincias in sua ditione contentas: Episcopi autem, & Magistratus, vel alii Prælati solum quoad territorium sibi competens, & circa materiam, circa quam leges sanxerunt, vel condere possunt.

5. Ex quo sequitur, quòd privilegia dispensativa legis, seu quæ sint subditis con-

potest Princeps aliqua concedere privilegia.

contractus, solum conferri possunt à Principe propriis subditis; quia illos dumtaxat leges illius obligant, à quibus eximuntur per privilegia. Si autem privilegium sit alicujus facultatis concessivum; etiam non subditis impendi potest, dummodo sit de materia Principi subjecta: potest enim Rex tam subditis quam Exteris aliquos contractus permittere, aliis prohibitos, & facultatem concedere arma, cibis, & alia extrahendi, quæ aliis non sunt permessa, & sic plura privilegia sunt concessa Religiosis, & clericis à Principibus sæcularibus, tametsi eorum non sint subditi; non enim privilegium obligat, aut ligat privilegiatum ad utendum illo, sed alios, ne illum ab usu impediunt. Unde sicut non subditus, capax est donationis à Principe factæ; sic etiam privilegii, quod est quædam donatio gratiæ, & favoris. Sed quia respectu aliorum, vim legis habet privilegium obligantis, ne illius usum perturbent; ob id diximus, debere esse de materia principi subjecta, circa quam subditos cogere potest. Sic authores citati numero preced.

Pro valida privilegii concessione, non requiritur aliqua causa, bene tamē pro licita. 6. Rogabis tertio, an ad licitam & validam privilegii concessionem, aliqua causa requiratur? §. Respondetur quod, ut licitè privilegium concedatur, aliqua causa justa, & honesta requiritur; at si absque illa concedatur, valida erit talis concessio, licet non licita. Prima pars probatur: quia vel privilegium est derogativum legis, vel juris tertii; & sic requiritur aliqua justa causa ut licitè impendatur; quia est quædam dispensatio legis,

quæ absque justa causa illicitè confertur: & tunc est contra justitiam distributivam, aliquos eximere, ex quo plus alii graventur, absque rationabili causa; & multò magis si privilegium juri alterius tertii deroget, in quo alteri damnum infertur. Vel est purum beneficium Principis, & etiam hoc justam exigit causam, pro sui concessione: quia licet non sit contra legem aut jus tertii, argueretur Princeps de vitio prodigalitatæ, & acceptationis personarum, aliisque invidiæ, & perturbationis fomitem ministraret. §. Quæ autem sint causæ sufficientes, pro tali concessione? vide quæ diximus tract. II. de legib. cap. 5. num. 73. Pro dispensationibus, quæ applicari possunt privilegiis, illud certum judicamus sufficere pro causa, bonum privatam, cum privilegium sit lex privata: & etiam remunerationem scientiæ, virtutis, &c. quia hoc etiam cedit immediatè in bonum commune, & aliquando, quod Princeps se mitem, & liberalem ostendat, ut diximus de dispensatione *ibid.* & semper, ac Princeps privilegium concedit, præsumendum est, ex justa causa procedere; cum in eo non debeat præsumi delictum, præcipuè si ex proprio motu, & certa scientia procedat. Et quando bona fide subditus illud petit, tutus in conscientia potest esse utendo illo, hoc ipso, quod Princeps concedat; cum præsumere debeat, ex justa causa illud concessisse. Sic Authores citandi *num. seq.*

7. Secunda verò pars, quoad validam privilegii concessionem, non requiritur causa, si ve sit purum beneficium,

Valet privilegium

absque
causa ex-
peditum.

ficium, sive contra jus, sic probatur. quia semper est de re, quæ ex sola voluntate Principis, legem ferentis dependet: unde sicut ipse poterit, vel legem tollere, vel coarctare; etiam absque ulla causa, sic potest per privilegium, aliquos ab obligatione legis eximere; uti de dispensatione à Legislatore, vel Superiore concessa, diximus loco citato num. 63. Quod etiam tenuimus, tom. 2. tract. 9. de matrimonio, cap. 14. à num. 20. & docent Suarez lib. 8. de legib. disput. 17. sect. 4. nu. 29. Palaus de legib. tract. 3. disputat. 4. punct. 5. num. 1. & 2. Nost. Antonius à Spiritu sancto in Direct. Regular. tractat. 1. disputat. 1. num. 24. Noster Petrus ab Angelis in speculo privileg. disputat. 7. sect. 9. num. 3. An vero cessante causa, ob quam privilegium est concessum, cesset ipsum privilegium? diximus loco citato de matrimonio, nu. 27. & de legib. nu. 88. & cap. seq. etiam dicemus. Quæ autem occultatio causæ, vel falsæ illius narratio videtur referri potum, faciatque privilegium invalidum, diximus loco citato de matrimonio, agentes de dispensationibus, pro impedimentis illius c. 14. nu. 31. quæ modò non oportet repetere.

Non requiritur
clausula
derogatoria
juris, ut
privilegium
contra
jus concedatur.

8. Rogabis quartò, An sit de ratione privilegii, quod est contra jus, seu quod ab observatione legis eximit, ut in ejus concessione, per formalia verba derogetur juri communi? §. Respondetur negativè: si privilegium non potest habere effectum, nisi derogando juri communi, vel nisi jus commune resistat privilegio, cum clausula, non obstantibus quibuscumque privilegii in contrarium. Vel denique nisi pri-

villegium sit contra consuetudinem aliquam: aut legem municipalem, cui non venietur Princeps derogare, nisi de illa expressam mentionem faciat, cum clausula derogativa illius. Plures partes habet assertio, singulas probabimus. Probatur in primis, privilegium contra jus commune, non qualificatum per clausulam resistentem privilegii, non indigere ad sui valorem, clausulâ derogativâ juris communis, nisi in contrarium. Quia Princeps nõ præsumitur ignorare jus commune, c. 1. de constitutionibus in 6. ergò dans contra illud privilegium, in actu exercitio vult illi derogare: aliàs præsumeretur nihil efficere velle, sed tantum concessione inutilem facere, & constat ex c. in his, de privilegiis. Vbi rejicitur quædam interpretatio privilegii, per quæ inutile reddebatur. Quare sive ex certa scientia, sive ex motu proprio, privilegium sit concessum, sive nõ, absque clausula derogatoria non obstantibus, suum habebit effectum. Tambur. de jure Abbas. tom. 1. disp. 16. quest. 7. n. 1. & 3. Portel. in dubiis Regular. ver. privilegium, n. 13. Palaus sup. punct. 10. n. 9. Pellizzar. tract. 8. c. 1. n. 13. Suarez l. 8. c. 14. n. 4. & 5. Anton. à Spiritu S. loc. cit. n. 26. Sed hoc ut diximus, nisi privilegium non possit aliquem effectum sortiri absque tali derogatione. Si verò potest esse utile absque illa, non habet vim derogandi juri communi, nisi cum clausula expressa illud extendente, etiam contra jus commune, ut docent prædicti Authores. §. Ex quo inferitur privilegium, quod uni juri derogat, non esse extendendum

Quando
clausula
revoca-
toria ju-
ris com-
munis
requira-
tur in
privile-
gio?

dum contra alterum, si contra læsionem alterius utile esse potest.

9. Secunda verò pars resolutionis, nimirum quòd si jus commune sit qualificatum & munitum per clausulam resistentem privilegiis, ut sunt plura decreta Tridentini, in quibus clausula, *non obstantibus quibuscumque privilegiis, &c.* reperitur; debeat per clausulam derogatoriam juris communis esse qualificatum (nisi ex certa scientia, & motu proprio expeditum sit, ut infra hoc *cap. n. 40.* dicemus) ut vim habeat. Probat: quia quando jus resistit privilegiis derogando, seu revocando illa, nisi privilegium huic juri deroget, cum clausula dicta fortificato, nullum robur habebit: quia clausula illa juris communis, omnis efficacia privilegiis tollitur: & sic quamdiu illi clausulae per oppositam non derogatur, nullius erit efficacia; aliàs frustranea esset talis clausula in jure, si per privilegium nudum ejus non revocatorium tolleretur. Et hoc verum est etiam si privilegium redderetur inutile: quia præsumendum est Principem nolle juri communi derogare, hoc ipso, quod absque derogatoria, derogatoria, illud expediat; sed tantum satisfacere importunitati petentium. Suarez *c. 14. n. 16.* Palus *n. 10.* Pellizzar. *n. 13.* Antonius à Spiritu *S. n. 28.* Tambur. *n. 4.* Portel. *loc. cit. at. §.* Sed improbable non erit, adhuc privilegium habere robur, etiam contra jus, illa clausula, *non obstantibus*, qualificatum; quia per istam clausulam juris, solum revocantur privilegia ad illud antecedentia, non verò, quæ post illud feruntur; & sic non redditur frustratoria, cum deroget

antecedentibus privilegiis, contra talem legem, licet ad versus privilegia postea concedenda vim non haberet, quod amplius ex infra dicendis constabit.

10. Tertia denique pars, nimirum, quòd per privilegiū nudū non derogatur cōsuetudinib⁹, vel legibus particularibus, nisi per clausulam, *nō obstante quacumque consuetudine, vel statuto contrario*, fuerit munitū, probatur. Quia Princeps non præsumitur leges particulares, aut consuetudines scire, ut constat ex *eod. c. 1. de constit. in 6. ob idque diximus tr. 11. de leg. c. 4. nu. 14.* per legem generalē, non abrogari consuetudinem, aut legem particularem, nisi de eis fiat expressa mentio. Quare, licet ex certa scientia, & motu proprio tale privilegiū concedat; nō præsumitur, per illud velle principem juribus, aut consuetudinibus particularibus derogare, nisi cū clausula derogativa illorum. Sic præcitati Authores. Sed hoc intelligendum est, dū modo statutum, vel consuetudo particularis non contrarietur juri communi; si enim illi contrarietur, cū privilegium sit juri communi conforme est latè interpretandū; siquidē est favorabile, & sic intelligendum est cōtra illud jus municipale, maxime si ex motu proprio, & certa scientia procedat; quia lata explicatio ejus favet juri communi, & sic non est rejicienda. Palus *punct. 10. n. 4.* Suar. *l. 8. c. 28. n. 16.* Bonacina *de privileg. dispus. 1. q. 3. punct. 7. §. 1. n. 8.* Salas *de leg. disp. 20. sect. 10. n. 90.* Pellizzar. *tract. 8. c. 1. num. 146.* Tamburin. *tom. 1. disp. 16. quest. 5. n. 10.*

Kk 3

PUNC-